

Allah'ın Rahmet Ve Merhameti

Gönderen Kadir Hatipoglu - Kasım 23 2022 04:00:00

Rahmet: Rahman ve Rahim kelimelerinin kömle; dür. İncelik, ihsan, şefkat etme, bağışlama, acıyıp esirgeme. Allah'ın kullarına acıması, onlara sevgi, şefkat ve merhametle muamele etmesi, bol bol ihsanda bulunması anlamında Kur'an'ın bir tabiri. Kur'an'ın incelikli olarak Allah'ın rahmetinden, O'nun Rahman ve Rahim oluşundan söz eder. Rahmet'in zelliği O'nun alemlerin Rabbi ve her şeyin yaratıcısı oluşunun bir gereğidir. O, bu sıfatıyla varlıkları yaratmış, şekil vermiş ve onların ihtiyaçlarındaki her şeyi onlara bağışlamaktadır. Rahmet kavramı, sevgi, aşk, şefkat, rikkat (incelik), müşfiklik, ihsan ve nimet verme gibi merhametle ilgili birçok terim ve unsurları içerir; Allah Te'âlâ'nın kullarına rahmet ve şefkatle davranmayı nefsine vacib kıldığını, şu ayetiyle açıklar.

#1608; #1614; #1573; #1616; #1584; #1614; #1575; #1580; #1614; #1575; #1569; #1603; #1614; #1575; #1604; #1617; #1614; #1584; #1616; #1610; #1606; #1614; #1610; #1615; #1572; #1618; #1605; #1616; #1606; #1615; #1608; #1606; #1614; #1576; #1616; #1570; #1610; #1614; #1575; #1578; #1616; #1606; #1614; #1575; #1601; #1614; #1602; #1615; #1604; #1618; #1587; #1614; #1604; #1575; #1614; #1605; #1612; #1593; #1614; #1604; #1614; #1610; #1618; #1603; #1615; #1605; #1618; #1603; #1614; #1578; #1614; #1576; #1614; #1585; #1614; #1576; #1617; #1615; #1603; #1615; #1605; #1618; #1593; #1614; #1604; #1614; #1609; #1606; #1614; #1601; #1618; #1587; #1616; #1607; #1616; #1575; #1604; #1585; #1617; #1614; #1581; #1618; #1605; #1614; #1577; #1614; #1571; #1614; #1606; #1617; #1614; #1607; #1615; #1605; #1614; #1606; #1593; #1614; #1605; #1616; #1604; #1614; #1605; #1616; #1606; #1603; #1615; #1605; #1618; #1587; #1615; #1608; #1569; #1611; #1575; #1576; #1616; #1580; #1614; #1607; #1614; #1575; #1604; #1614; #1577; #1613; #1579; #1615; #1605; #1617; #1614; #1578; #1614; #1575; #1576; #1614; #1605; #1616; #1606; #1576; #1614; #1593; #1618; #1583; #1616; #1607; #1616; #1608; #1614; #1571; #1614; #1589; #1618; #1604; #1614; #1581; #1614; #1601; #1614; #1571; #1614; #1606; #1617; #1614; #1607; #1615; #1594; #1614; #1601; #1615; #1608; #1585; #1612; #1585; #1617; #1614; #1581; #1616; #1610; #1605; #1612; "Ayetlerimize inananlar sana geldiğinde onlara de ki: Selâm size! Rabbiniz, sizden her kim bilmeyerek fenalık yapar da arkasından tövbe eder ve nefsini düzeltirse, ona rahmet etmeyi kendi yüzüne almıştır. O, bağışlayan ve merhamet edendir" (En'am, 6/54) Rahmet, birçok terim ve unsurları içerir; Allah Te'âlâ'nın bu kelimedeki terim ve unsurları; Rahmetin Vasia: En geniş Rahmet sahibi... gibi. Kur'an-ı Kerim'de yazılan fela yerde geçen bu isimler, Allah'ın rahmetinin çok ve kenmez derecede bol ve her şeyi kapladığını gösterir. Cenab-ı Allah yaratıklarına, şanına yakışır bir acıma ve şefkat duygusu ile muamele eder. Esasen hayatın kaynağı da, bu ilahî rahmettir. Yaratılışı

dünyaya gelecek olursak, insanı oluşturan sperm ve yumurta, çok sağlıklı, dış etkenlerden korunmuş, rahim denilen çok kaliteli bir ortamda birleşerek gelişir. Hayatın ilk kıvılcımı, ancak rahmet ortamında başlayabileceği için ona, aynı şekilde; kurtarılmış olan Rahim ismi verilmiştir. Dünyaya gelen her canlı yavrusu ancak, Allah'ın verdiği nimetler ve ana-babasının sevgi ve merhametiyle gelişip büyüyüp yaşayabilir. Eğer bu merhamet duygusu olmasa, hayatın devamı mümkün olmazdı. Allah Tealâ'nın;

1608;1614;1585;1614;1581;1618;1605;1614;1578;1616;1610; 1608;1614;1587;1616;1593;1614;1578;1618; 1603;1615;1604;1617;1614; 1588;1614;1610;1618;1569;1613; "Benim rahmetim her şeyi içine almıştır" (Arâf, 7/156) suresi; bu gerçeği ifade etmektedir. Canlılar, ilahi rahmetin eşitli tecellileri olan ve saymakla bitirilemeyecek nice nimetler sayesinde hayatîyetlerini devam ettirirler. Hak yolu bulmaları için Allah Tealâ'nın insanlara kitaplar, peygamberler göndermesi de rahmetinin bir tecellisidir: 1608;1614;1605;1614;1575; 1571;1614;1585;1618;1587;1614;1604;1618;1606;1614;1575;1603;1614; 1573;1616;1604;1617;1614;1575; 1585;1614;1581;1618;1605;1614;1577;1611; 1604;1617;1616;1604;1618;1593;1614;1575;1604;1614;1605;1616;1610;1606;1614; "Ey Habibim Muhammed! Biz seni, alemlere rahmet olasın diye gönderdik" (Enbiya, 21/107) (Kur'an'da Akif, Şamil İA, "Rahmet" maddesi) Merhamet Ne Demektir? Merhamet: Acıma, esirgeme, koruma, sevgi gösterme, yardım etme. İnsanı başkalarına iyilik ve yardım etmeye yönlendiren acıma duygusu. Tüm yaratılmışlara sevgi ile yaklaşma, onları kurtarılmışlıklarından koruma ve kurtarma, zor durumlarında yardım etme, bağışta bulunma, affetme gibi iyi huy ve davranışların başlıca nedenidir. Kaynağı Allah'tır. İnsanlardaki merhamet, Allah'ın rahmet ve merhametinin bir tecellisi, bir yansımasıdır. Allah'ın en önemli niteliklerinden birisi merhametidir. Bu niteliğini ifade eden Rahman ve Rahim adlarının Kur'an'da Allah ve Rab adlarından sonra en çok anılan adlar olması, Allah'ın merhamet niteliğinin önemini ve sonsuzluğunu gösterir. Allah bu niteliği nedeniyle besleyip büyütür, öldürür, nimetler bağışlar, suvereni affeder, peygamberler aracılığı ile insanlara doğru yolu gösterir. Hz. Peygamber (s.a.s)'in gönderilmesi, Kur'an'ın indirilmesi de Allah'ın merhametinin bir sonucudur. 1602;1614;1575;1604;1614; 1585;1614;1576;1617;1616; 1575;1594;1618;1601;1616;1585;1618; 1604;1616;1610; 1608;1614;1604;1571;1614;1582;1616;1610; 1608;1614;1571;1614;1583;1618;1582;1616;1604;1618;1606;1614;1575; 1601;1616;1610; 1585;1614;1581;1618;1605;1614;1578;1616;1603;1614; 1608;1614;1571;1614;1606;1578;1614; 1571;1614;1585;1618;1581;1614;1605;1615; 1575;1604;1585;1617;1614;1575;1581;1616;1605;1616;1610;1606;1614; "(Musa) dedi ki: "Ey Rabbim! Beni ve kardeşimi bağışla! Bizi rahmetinin içine al. Sen merhametlilerin en merhametlisin." (A'raf, 7/151) 1573;1616;1606;1617;1614;1607;1615; 1603;1614;1575;1606;1614; 1601;1614;1585;1616;1610;1602;1612; 1605;1617;1616;1606;1618; 1593;1616;1576;1614;1575;1583;1616;1610;

يَقُولُونَ
رَبَّنَا
آمَنَّا
فَاغْفِرْ
لَن.َا
وَارْحَمْنَ
75; وَأَنتَ
خَيْرُ
الرَّاحِمِي
06;َ "Çünkü Kullarımdan: "Ey Rabbimiz, iman ettik; bizi bağışla, bize acı;
Sen merhamet edenlerin en hayırlısını!" diyenler vardı." (Mü'min, 23/109). Hz. Peygamber
(s.a.s), Allah'ın merhametinin büyüklüğünü ve insanlardaki
merhametin kaynağı olduğunu dile getirdiği bir hadislerinde şöyle buyurur:
أَنَّ أَبَا
هُرَيْرَةَ
قَا.لَ
سَمِعْتُ
رَسُولَ
الل.َّهِ
صَلَّى
الل.َّهُ
عَل.َيْهِ
وَسَلَّمَ
يَقُولُ
جَعَلَ
الل.َّهُ
الرَّحْمَةَ
مِائَةَ
جُزْءٍ
فَأ.َمْسَكَ
عِنْدَهُ
تِسْعَةً
وَت.ِسْعِينَ
وَأ.َنْزَلَ
فِي
الْأَرْضِ
جُزْءًا
وَاحِدًا
فَمِنْ
ذَلِكَ
الْجُزْءِ
تَتَرَاحَمُ
الْخَلَائِق
15; حَتَّى
تَرْفَعَ
الدَّابَّةُ
حَا.فِرَهَا
عَنْ

وَلَدِهَا
خَشْيَةَ
أَنْ
تُصِيبَهُ "Allah merhametini
yüz parçaya ayırdı, doksan dokuz parçasını kendi yanında tuttu, bir
parçasını yeryüzüne indirdi. İşte bu bir parça rahmet sebebiyle yaratıklar
birbirine merhamet eder. Hatta yavrulu hayvan, bir tarafını incitir endişesiyle ayağını yavrusundan
sakınır" (Buhari, Edeb, 19, Müslim, Tevbe, 17/4942) عَنْ
سَلْمَانَ
قَالَ قَالَ
رَسُولُ
اللَّهِ
صَلَّى
اللَّهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ
إِنَّ
اللَّهَ
خَلَقَ
يَوْمَ
خَلَقَ
السَّمَاوَا
78;ِ
وَالْأَرْضَ
مِائَةَ
رَحْمَةٍ
كُلُّ
رَحْمَةٍ
طِبَاقَ مَا
بَيْنَ
السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ
فَجَعَلَ
مِنْهَا فِي
الْأَرْضِ
رَحْمَةً
فَبِهَا
تَعْطِفُ
الْوَالِدَة
15; عَلَى
وَلَدِهَا
وَالْوَحْشُ
وَالطَّيْرُ
بَعْضُهَا
عَلَى بَعْضٍ
فَإِذَا
كَانَ يَوْمُ
الْقِيَامَة

16; أَكْمَلَهَا
بِهَذِهِ
الرَّحْمَةِ
(1985)-Yine Müslim'de gelen bir diğ&irc;er riv&irc;ette [Resulullah (a,s)]: "Allah, arz ve semayı
yarattığı gün, yüz rahmet yarattı. Her bir rahmet güklerle yer arasını dolduracak
kadardır. Ondan yeryüzüne tek bir rahmet indirmiştir. İşte anne, yavrusuna bununla
şefkat eder. Vahşi hayvanlar ve kuşlar birbirlerine bununla merhamet ederler. Kıyamet
günü geldiği vakit Allah, rahmetine bunu da il&irc;ve ederek (tekrar yüze)
tamamlayacaktır." [Müslim, Tevbe 21, (4946)] عَنْ
عُمَرَ بْنِ
الْخَطَّابِ
أَنَّهُ
قَالَ قَدِمَ
عَلَى
رَسُولِ
اللَّهِ
صَلَّى
اللَّهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ
بِسَبْيٍ
فَإِذَا
امْرَأَةٌ
مِنْ
السَّبْيِ
تَبْتَغِي
إِذَا
وَجَدَتْ
صَبِيًّا فِي
السَّبْيِ
أَخَذَتْهُ
فَأَلْصَقَتْهُ
بِبَطْنِهَا
وَأَرْضَعَتْهُ فَقَالَ
لَنَا
رَسُولُ
اللَّهِ
صَلَّى
اللَّهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ
أَتَرَوْنَ
هَذِهِ
الْمَرْأَةَ
طَارِحَةً
وَلَدَهَا

فِي النَّارِ
قُلْنَا لَا
وَاللَّهِ
وَهِيَ
تَقْدِرُ
عَلَى أَنْ
لَا
تَطْرَحَهُ
فَقَالَ
رَسُولُ
اللَّهِ
صَلَّى
اللَّهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ
لَلَّهُ
أَرْحَمُ
بِعِبَادِهِ
مِنْ هَذِهِ
بِوَلَدِهَا
Ömer b. Hattab (r.a.) şöyle anlatır: "Allah Resulü'nün huzuruna bir takım
esirler gelmişti. Bunların içinde bir kadın vardı ki çocuğunu aramakta idi. Kadın
esirler arasında çocuğu bulunca hemen onu aldı bağına bastı ve emzirmeye koyuldu. Allah
Resulü (a.s.) bize: "Şu kadının, kendi çocuğunu ateşe atacağını sanır mısınız?" dedi.
Biz de: Hayır vallahi. Atmamak elinden geldiği sürece atmaz, dedik. Bunun üzerine
Allah Resulü: "İşte muhakkak ki yüce Allah, kullarına bu kadının çocuğuna
acımasından daha merhametlidir" buyurdu. (Müslim, Tövbe, 4947) Allah'ın merhamet
niteliğinin bir sonucu olarak insanlara gönderilen peygamberlerin en önemli
özelliklerinden birisi de merhametli olmalarıdır. Kur'an, âlemlere rahmet olarak
gönderildiğini (Enbiya, 21/107), Allah'ın rahmeti sayesinde insanlara yumuşak davrandığını
(Âli İmran, 3/159) belirttiği Hz. Peygamber (s.a.s)'in bu özelliğini şöyle
açıklar: لَقَدْ
جَاءكُمْ
رَسُولٌ
مِّنْ
أَنفُسِكُمْ
عَزِيزٌ
عَلَيْهِ مَا
عَنِتُّمْ
حَرِيصٌ
عَلَيْكُم
بِالْمُؤْمِ
06;ِينَ رَؤُوفٌ
رَّحِيمٌ "Ey mü'minler! And
olsun ki, içinizden size sıkıntıya uğramanız kendisine ağır gelen, size düşkün,
mü'minlere şefkatli ve merhametli bir peygamber gelmiştir" (Tevbe, 9/128) Merhamet
mü'minlerin de temel özelliklerindedir. Bu nedenle Kur'an mü'minlerin birbirlerine
karşı merhametli olduklarını belirtir (Fetih, 48/29). Başka bir yerde de kurtuluşa eren, ahirette

kitapları sağ ellerinden verilen mü'minlerin nitelikleri sayılırken

ثُمَّ كَانَ

مِنَ

الَّذِينَ

آمَ.نُوا

وَتَوَاصَوْ

75; بِالصَّبْرِ

وَتَوَاصَوْ

75;

بِالْمَرْحَ

05;َةِ "Sonra inanıp birbirlerine sabır tavsiye edenlerden, merhametli

olmayı tavsiye edenlerden olmaktır" (Beled, 90/17) buyrulur. Allah Kimlere Merhamet Eder?

Allah'a ve peygamberine itaat edenlere rahmet edilir:

وَأَطِيعُوا

18; اللّهَ

وَالرَّسُول

14; لَعَلَّكُمْ

تُرْحَمُونَ

"Allah'a ve Resû'üne itaat edin ki rahmete kavuşturulasınız." (Al-i İmran, 3/132)

فَأَمَّا

الَّذِينَ

آمَ.نُواْ

بِاللّهِ

وَاعْتَصَمُ

08;اْ بِهِ

فَسَيُدْخِل

15;هُمْ فِي

رَحْمَةٍ

مِّنْهُ

وَفَضْلٍ

وَيَهْدِيهِ

05;ْ إِلَيْهِ

صِرَاطًا

مُّسْتَقِيم

11;ا "Kim Allah'a iman edip buna sarılırsa, yarın Allah onları kendi katında mutlak bir

rahmet içine koyacak, bol nimetine kavuşturacak bir de onları, doğru kendisine varan bir

yolun yolcusu edecek." (Nisa, 4/175) Allah iyilik edenlere rahmet eder:

وَلاَ

تُفْسِدُواْ

فِي الأَرْضِ

بَعْدَ

إِصْلاَحِهَ

75; وَادْعُوهُ

خَوْفًا

وَطَمَعًا

إِنَّ

رَحْمَتَ

اللّهِ

قَرِيبٌ
مِّنَ
الْمُحْسِنِينَ "Islah edilmesinden sonra yeryüzünde bozgunculuk yapmayın. Allah'a korkarak ve (rahmetini) umarak dua edin. Muhakkak ki iyilik edenlere Allah'ın rahmeti çok yakındır." (Araf, 7/156) Allah mü'minlere rahmet eder:
هُوَ الَّذِي
يُصَلِّي
عَلَيْكُمْ
وَمَلَائِكَتُهُ
لِيُخْرِجَكُممِّنَ
الظُّلُمَاتِإِلَى
النُّورِ
وَكَانَ
بِالْمُؤْمِنِينَ
رَحِيمًا "O(Allâh)dır ki, sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için üzerinize rahmet eder, melekleri de (size acıyıp mağfiret dilerler. Allâh) mü'minlere karşı çok merhametlidir." (Ahzab, 33/43)
يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُم
بِرَحْمَةٍ
مِّنْهُ
وَرِضْوَانٍ
وَجَنَّاتٍ
لَّهُمْ
فِيهَا
نَعِيمٌ
مُّقِيمٌ "Onların, Rableri kendisinden bir rahmet, bir hoşnutluk ve içlerinden kendilerine sürekli bir nimet bulunan cennetlerle müjdeler." (Tövbe, 9/21) Allah kendi yolunda cihad edenlere rahmet eder:
وَلَئِن
قُتِلْتُمْ
فِي سَبِيلِ
اللّهِ أَوْ
مُتُّمْ
لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللّهِ
وَرَحْمَةٌ
خَيْرٌ
مِّمَّا
يَجْمَعُونَ
"Eğer Allâh yolunda öldürülür, ya da ölürseniz, Allâh'ın bağışlaması ve rahmeti, onların topladıkları(dünyâ malı)ndan daha

hayırlıdır." (Al-i İmran, 3/157) Allah infak edenlere rahmet eder:

وَمِنَ
الأَعْرَابِ
مَن يُؤْمِنُ
بِاللّهِ
وَالْيَوْمِ
الآخِرِ
وَيَتَّخِذُ
مَا يُنفِقُ
قُرُبَاتٍ
عِندَ اللّهِ
وَصَلَوَاتِ
الرَّسُولِ
أَلا
إِنَّهَا
قُرْبَةٌ
لَّهُمْ
سَيُدْخِلُهُمُ اللّهُ فِي
رَحْمَتِهِ
إِنَّ اللّهَ
غَفُورٌ
رَّحِيمٌ "Bedevi Araplardan kimi de var ki Allah'a ve âhiret gününe inanır, verdiğini Allah'a yakın dereceler kazanmağa ve Elçinin du'âlarını almağa vesile sayar. Gerçekten o (verdikleri) kendileri için yakın dereceler(e vesile)dir. Allâh onları rahmetinin içine sokacaktır. Muhakkak ki Allâh bağışlayandır, merhamet edendir." (Tövbe, 9/99) Allah tövbe edenlere rahmet eder: قَالَ
يَا قَوْمِ
لِمَ
تَسْتَعْجِلُونَ
بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ
الْحَسَنَةِ
لَوْلَا
تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ
لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ
"(Salih)Dedi: "Ey kavmim, iyilikten önce neden kötülüđe kořuyorsunuz? Rahmetine ulařmanız için Allah'tan mağfiret dilemeniz gerekmez mi?" (Neml, 27/46) Allah kendisinden korkanlara rahmet eder: وَهَذَا
كِتَابٌ
أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ
فَاتَّبِعُوهُ

وَاتَّقُواْ
لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ "İşte
bu (Kur'an), bizim indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. Buna uyun ve Allah'tan korkun ki size
merhamet edilsin." (En'am, 6/155) Allah Kur'an okuyan ve dinleyenlere (uyanlara) rahmet eder:
وَإِذَا
قُرِئَ
الْقُرْآنُ
فَاسْتَمِعُ
08;اْ لَهُ
وَأَنصِتُوا
18; لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ
"Kur'acirc;n okunduğu zaman onu dinleyin ve susun ki, size rahmet edilsin." (A'raf, 7/204)
Rahmet Çeşitleri / Neler Rahmettir? Hidayetten ayrılmamak rahmettir:
رَبَّنَا لاَ
تُزِغْ
قُلُوبَنَا
بَعْدَ إِذْ
هَدَيْتَنَا
وَهَبْ لَنَا
مِن لَّدُنكَ
رَحْمَةً
إِنَّكَ
أَنتَ
الْوَهَّابُ
"(Onlar derler ki): "Rabbimiz, bizi doğru yola ilettikten sonra kalblerimizi eğriltme, bize katından bir
rahmet ver, kuşkusuz sen çok başış yapansın." Hz. Muhammed rahmettir:
وَمَا
أَرْسَلْنَا
03;َ إِلَّا
رَحْمَةً
لِّلْعَالَم
16;ينَ "Ey Habibim Muhammed! Biz seni, alemlere rahmet olasın diye
gönderdik” (Enbiya, 21/107) Çünkü O ve O'nun tebliğ ettiği din,
Allah'ın kullarına merhameti sonucu gönderilmişlerdir. Peygamber (s.a), insanları sevdiği,
onlara acıdığı ve şefkat ettiği için, onların kurtuluşunu istemektedir. Rahmet Peygamberi
bütün insanları kucaklıyor, onlara doğru yolu gösteriyor, onları cennete ve
Allah'ın affına çağırıyor. O, rahmetin canlı görüntüsüdür. O,
merhamet, acıma ve bunun sonucu olarak iyilik etme ahlakının insan örneğidir. O, engin
merhameti sebebiyle en azılı günahkarları bile hidayete davet etmiştir. (K. Ece,
Hüseyin, İslam'ın Temel Kavramları, s.524) Allah'ın günahları affetmesi rahmettir:
قُلْ يَا
عِبَادِيَ
الَّذِينَ
أَسْرَفُوا
عَلَى
أَنفُسِهِمْ

لَا
تَقْنَطُوا
مِن
رَّحْمَةِ
اللَّهِ
إِنَّ
اللَّهَ
يَغْفِرُ
الذُّنُوبَ
جَمِيعًا
إِنَّهُ هُوَ
الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ "De ki: "Ey
kendi aleyhlerine haddi aşmış kullarım, Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin!
Çünkü Allah, bütün günahları bağışlar. Şüphesiz ki O,
çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir." (Zümer, 39/53) Kur'an rahmettir:
يَا أَيُّهَا
النَّاسُ
قَدْ
جَاءتْكُم
مَّوْعِظَةٌ
مِّن
رَّبِّكُمْ
وَشِفَاء
لِّمَا فِي
الصُّدُورِ
وَهُدًى
وَرَحْمَةٌ
لِّلْمُؤْمِ
06;ِينَ "Ey insanlar! Rabbinizden size bir öğüt ve
kalplerde olana şifa, inananlara doğruyu gösteren bir rehber ve rahmet gelmiştir." (Yunus,
10/57) O'na uymakta rahmettir; وَهَذَا
كِتَابٌ
أَنزَلْنَاه
15; مُبَارَكٌ
فَاتَّبِعُو
07;ُ
وَاتَّقُواْ
لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ "İşte
bu (Kur'an), bizim indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. Buna uyun ve Allah'tan korkun ki size
merhamet edilsin." (En'am, 6/155) Gece ve gündüz rahmettir:
وَمِن
رَّحْمَتِهِ
جَعَلَ
لَكُمُ
اللَّيْلَ
وَالنَّهَار

14;

لِتَسْكُنُوا فِيهِ
وَلِتَبْتَغُوا مِن
فَضْلِهِ
وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ
"Rahmetinden dolayı sizin için geceyi ve gündüzü var etti ki, geceleyn dinlenesiniz ve (gündüzün) Allâh'ın lutfunu arayasınız ve (Allâh'ın nimetine) Őükredesiniz." (Kasas, 28/73) Allah'ın karı-koca arasına koyduğu sevgi rahmettir:
وَمِنْ
آيَاتِهِ
أَنْ خَلَقَ
لَك.ُم مّ.ِنْ
أَنفُسِكُمْ
أَزْوَاجًا
لِّتَسْكُنُوا إِلَيْهَا
وَجَعَلَ
بَيْنَكُم
مَّوَدَّةً
وَرَحْمَةً
إِنَّ فِي
ذَلِكَ
لَآيَاتٍ
لِّقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ "İçinizden, kendileriyle huzura kavuşacağınız eşler yaratıp; aranızda muhabbet ve rahmet var etmesi, O'nun varlığının belgelerindedir. Bunlarda, düŐünen millet için dersler vardır." (Rum, 30/21) Ahiret azabından kurtulana rahmet edilmiş demektir:
مَّ.ن
يُصْرَفْ
عَنْهُ
يَوْمَئِذٍ
فَقَدْ
رَحِمَهُ
وَذَلِكَ
الْفَوْزُ
الْمُبِينُ "(O öyle bir gündür ki) o gün kimden azâb çevrilip savılırsa gerçekten (Allâh) ona (merhamet etmiş) acımıştır. İşte apaçık başarı budur," (Enam, 6/16) Allah'ın Rahmetinden Ümit Kesilmez يَا
بَنِيَّ
اذْهَبُواْ
فَتَحَسَّسُواْ مِن

يُوسُفَ
وَأَخِيهِ
وَلاَ
تَيْأَسُواْ
مِن رَّوْحِ
اللّهِ
إِنَّهُ لاَ
يَيْأَسُ مِن
رَّوْحِ
اللّهِ
إِلاَّ
الْقَوْمُ
الْكَافِرُونَ

"Ey oğullarım! Gidin de Yusuf'u ve kardeşini iyice araştırın, Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Çünkü kâfirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden ümit kesmez." (Yusuf, 12/87) قُلْ يَاعِبَادِيَ
الَّذِينَ
أَسْرَفُوا
عَلَى
أَنفُسِهِمْ
لَا
تَقْنَطُوا
مِن
رَّحْمَةِ
اللَّهِ
إِنَّ
اللَّهَ
يَغْفِرُ
الذُّنُوبَ
جَمِيعًا
إِنَّهُ هُوَ
الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ De ki: "Ey kendi aleyhlerine haddi aşmış kullarım, Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin! Çünkü Allah, bütün günahları bağışlar. Şüphesiz ki O, çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir." (Zümer, 39/53)
وَالَّذِينَ
كَفَرُوا
بِآيَاتِ
اللَّهِ
وَلِقَائِهِ
أُوْلَئِكَ
يَئِسُوا مِن
رَّحْمَتِي
وَأُوْلَئِكِ

14; لَهُمْ
عَذَابٌ
أَلِيمٌ "Allah'ın âyetlerini ve O'na
kavuşmayı inkâr edenler -işte onlar- benim rahmetimden ümitlerini kesmişlerdir ve
onlar için acıklı bir azap vardır." (Ankebut, 29/23) عَنْ
أَبِي
هُرَيْرَةَ
أَنَّ
النَّبِيَّ
صَلَّى
اللَّهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ
قَالَ لَمَّا
خَلَقَ
اللَّهُ
الْخَلْقَ
كَتَبَ فِي
كِتَابِهِ
فَهُوَ
عِنْدَهُ
فَوْقَ
الْعَرْشِ
إِنَّ
رَحْمَتِي
تَغْلِبُ
غَضَبِي Ebu Hüreyre'nin (r.a.) ifade
ettiğine göre: Hz. Peygamber (a.s.) şöyle buyurmuştur: "Allah mahlûkatı yarattığı
zaman kendi nezdinde Arş'in üzerinde bulunan kitabına: "Muhakkak benim rahmetim
gazabıma üstün gelir" yazmıştır. (Müslim, Tevbe, 4939) İslâm'ın İlâh
inancına göre Allah hem rahmet hem de gazab sahibidir. Rahmeti ile iyileri
mükâfatlandırırken, gazabı ile de kötüleri cezalandırır. Rahmetinin gereği
cenneti yarattığı gibi, gazabının gereği olarak da cehennemi yaratmıştır. İyilerin
mükâfatlandırılması, haksızlığa uğrayanlara haklarının iadesi ne kadar gerekli ve hoş
ise, kötülerin mahrum bırakılması, zâlimlerin zulümeleri sebebiyle
cezalandırılmaları da aynı şekilde gereklidir ve hoştur. Mutasavvıflarımız "Lütfun da hoş
kahrın da hoş!" derken bu adaleti düşünmüş olmalıdırlar. Dünya hayatı bile
bu dengeyi korur: İyileri taltif ederken kötüler için hapisâneler yapar.
Zâlimlere ceza takdir etmeyen bir nizâm düşünülemez. Allah geniş
rahmet sahibidir, O'nun rahmetinden ümit kesilmez ama Allah suçluları da cezasız
bırakmaz: فَإِن
كَذَّبُوكَ
فَقُل
رَّبُّكُمْ
ذُو رَحْمَةٍ
وَاسِعَةٍ
وَلاَ
يُرَدُّ

بَأْسُهُ
عَنِ
الْقَوْمِ
الْمُجْرِمِينَ "Eğer seni yalanladılarsa, de ki: "Rabbiniz bol rahmet sâhibidir. Fakat O'nun azâbı da suçlu toplumdan geri çevrilmez (gazabı suçluların üzerine bir indi mi, onu kimse geri çeviremez)." (En'am, 6/147) Melekler bile Allah'ın rahmetini umarlar azabından korkarlar:
أُولَئِكَ
الَّذِينَ
يَدْعُونَ
يَبْتَغُونَ
إِلَى
رَبِّهِمُ
الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ
أَقْرَبُ
وَيَرْجُونَ
رَحْمَتَهُ
وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ
إِنَّ
عَذَابَ
رَبِّكَ
كَانَ
مَحْذُورًا "O yalvardıkları da, onların (Allah'a) en yakın olan(lar)ı da Rablerine yaklaşmak için vesile ararlar; O'nun merhametini umarlar, azâbından korkarlar. Çünkü Rabbinin azâbı, cidden korkunçtur." (İsra, 17/57) Müslüman kişi Allah'ın rahmetini ummakla beraber, O'nun azabından korunup; doğru yola uymalı, Allah'ın gazabına uğrayan ve sapıkların yolundan kaçınmalıdır. (Bakınız. Fatiha Suresi) Kur'an'ın bu tutumuna uygun olarak Hz. Peygamber (s.a.s) de merhamet konusu üzerinde önemle durmuş, teşvik etmiş, zaman zaman katı ve acımasız davranan insanları uyarmıştır. Peygamberimizin bir hadislerinde: "Merhamet etmeyene merhamet edilmez" (Buhari, Edeb, 18) buyurmuştur. Diğer bir hadislerinde de insanın merhametinin Allahın kendisine göstereceği merhametin nedeni olduğunu şöyle belirtir: عَنْ
جَرِيرِ بْنِ
عَبْدِ
اللَّهِ
قَالَ قَالَ
رَسُولُ
اللَّهِ
صَلَّى
اللَّهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ
مَنْ لَا
يَرْحَمْ

النَّاسَ لَايَرْحَمْهُاللَّهُعَزَّوَجَلَّ "İnsanlara merhamet etmeyen kimseye de Allah merhamet etmez" (Müslim, Fezail, 66/4283) عنابن عمرو بنالعاص قال:قالَ رسولُاللّهِ:الرَّاحِمُونَيَرْحَمُهُمُاللّهُتَعالى!ارحَمُوامَنْ ف الارضِيَرْحَمْكُمْ مَنْ فيالسَّمَاءِالرَّحِمُشِجْنَةٌمِنَالرَّحْمنِمَنْوَصَلَهَاوَصَلَهُاللّهُوَمَنْقَطَعَهَاقَطَعَهُاللّهُتَعالى ى (1978)- Abdullah İbnu Amr İbni'l- ن (r.a) anlatıyor: "Resulullah(a,s) buyurdular ki: "Allah, merhametli olanlara rahmetle muamele eder. نyleyse, sizler yeryüzündekilere karşı merhametli olun ki, semâda bulunanlar da size rahmet etsinler. Rahim (akrabalık bağı) Rahmân'dan bir bağıdır. Kim bunu korursa Allah onunla (rahmet bağı) kurar, kim de koparırsa, Allah da ondan (rahmet bağını) koparır." [Tirmizî, Birr 16, (1925); Ebû Dâvud, Edeb 66, (4941).] hadisi de aynı olguyu farklı biçimde yeniden vurgular. İslam'ın نngنrdنğن merhamet tنm yaratıkları içine alacak kadar geniş kapsamlıdır. نocuklar, kadınlar, yaşlılar, yetimler, kimsesizler, hastalar ve yoksullar başta olmak نzere tنm insanlara merhamet gنstermenin yanı sıra, diğer tنm canlılara da merhametli davranmak mن'minlerin gنrevidir. Yنzنne damga vurulmuş bir eنğنnce "Bu hayvanı dağlayana Allah lanet etsin" (Müslim, Libas, 107) buyurmuştur. (Şamil İA, "Merhamet" Maddesi) دَرَجَاتٍمِّنْهُوَمَغْفِرَةِ

11; وَرَحْمَةً
وَكَانَ
اللّهُ
غَفُورًا
رَّحِيمًا "Kendi katından
derece derece rütbeler, bir mağfiret ve rahmet vermiştir. Öyle ya, O çok
bağışlayıcı, çok merhamet edicidir." (Nisa,4/96) Hz. Peygamber (s.a.s):
عَنْ أَبِي
هُرَيْرَةَ
عَنْ
النَّبِيِّ
صَلَّى
اللَّهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ
أَنَّ
امْرَأَةً
بَغِيًّا
رَأَتْ
كَلْبًا فِي
يَوْمٍ
حَارٍّ
يُطِيفُ
بِبِئْرٍ
قَدْ
أَدْلَعَ
لِسَانَهُ
مِنْ
الْعَطَشِ
فَنَزَعَتْ
لَهُ
بِمُوقِهَا
فَغُفِرَ
لَهَا Ebu Hureyre'den (r.a.) nakledildiğine göre: "Hz.
Peygamber (a.s.) şöyle buyurmuştur: "Fahişe bir kadın, sıcak bir günde bir kuyunun
etrafında dolaşmakta olan bir köpek görmüştü. Köpek susuzluğun
şiddetinden dolayı dilini çıkarmış vaziyette idi. Bu fahişe kadın hemen mesti ile kuyudan su
çıkarıp köpeği suladı. İşte bu sebeple kadın mağfiret olundu." (Müslim,
Selam,4163) Bir hadislerinde kötü yola düşmüş bir kadının susuzluktan
ölmek üzere bulunan bir köpeğe su verdiği için Allah tarafından
bağışlandığını (Buhâri, Şürb, 9, Edeb, 27; Müslim, Selam,153, Cihad, 44), diğer
bir hadisinde de kedisini açıktan ölmeye mahkum eden merhametsiz bir kadının, bu
davranışı, nedeniyle cehenneme atılmayı hak ettiğini (Buhari, Edeb, 18, 27; Müslim, Fezail,
65) belirterek merhametin insanlârla sınırlı olmadığını dile getirir. Hayvanlara iyi bakılıp
beslenmesi (Ebu Davud, İsti'zan, 39), zevk için dövüştürülmemesi
(Ebu Davud, Cihad, 51; Tirmizi, Cihad, 30), nişan atılan hedefler yerine konulmaması
(Müslim, Sayd, 59), zevk için öldürülmemesi (Nesai, Dahaya 42)
yolundaki emirleri de İslam'ın bu konudaki kapsamlı bakışını yeterince ortaya koymaktadır.

Dualarda Allah'ın Rahmeti İstenmelidir

وَاكْتُبْ
لَنَا فِي
هَذِهِ
الدُّنْيَا
حَسَنَةً
وَفِي
الآخِرَةِ
إِنَّا
هُدْنَا
إِلَيْكَ
قَالَ
عَذَابِي
أُصِيبُ بِهِ
مَنْ أَشَاء
وَرَحْمَتِي
وَسِعَتْ
كُلَّ شَيْءٍ
فَسَأَكْتُبُهَا
لِلَّذِينَ
يَتَّقُونَ
وَيُؤْتُونَ
الزَّكَاةَ
وَالَّذِينَ
هُم
بِآيَاتِنَا
يُؤْمِنُونَ Bize
bu dünyâda da iyilik yaz, âhirette de. Biz sana yöneldik. (Allah) buyurdu ki:
"Azâbıma, dilediğimi uğrattırım; rahmetim ise her şeyi kaplamıştır. Onu, korunanlara,
zekâtı verenlere ve âyetlerimize inananlara yazacağım." (Araf., 7/156)

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)